

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — 3.—	Negyedévre — 3.60
Félévre — 6.—	Félévre — 7.—
Egész évre — 12.—	Egész évre — 14.—

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FELELŐS SZERKESZTŐ

BENEDEK ELEK.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL;

Budapest, IV., Vámházkörut 8.

Hirdetések petit számításal, díjszabás szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Élhetetlenség — világcsalás.

Budapest, június 20.

(G. S.) Kegyetlen, pogány jókedvem van. Kacagni szeretnék, mikor látom, hogy mi fényes eredménye lett mindannak, ami ide s tova egy esztendő alatt az általános magyar, szociális nyomorúságról a *Magyar-ság*-ba íródott. Ugy van, kacaghatnék és azután fejfel rohannék a falnak nagy-keserű kacagásomban, okulván azon, hogy az eddigiek alapján milyen eredményekkel teli lesz majd jövőnk.

Reményem, hitem nincs többé, hogy olvasom azt a két jelentést, melyet a budapesti munkaközvetítő és az országos kölcsönös biztosító szövetkezet adott ki elmúlt üzleti évének eredményéről. Reményem, hitem nincs, de továbbmenve még bizalmam is megcsökkent, mert kételkedem abban, hogy e két jelentés egyetlen sora is igaz lehetne. Mindkét nevezett cég humánus intézmény lenne és mégis mindkét nevezett cég működéséből nem látok egyebet, mint hogy közvetve vagy közvetlenül új kiadásokkal terhelték meg az agyonzsarolt tömeget. Tenni — semmit sem tettek, vagy ha tettek, az rossz, az káros minden tekintetben.

Itt a budapesti munkaközvetítő jelentése. Csupa fényes, nagynevű urakból, tanácsosokból, képviselőkből, gyárosokból és szemkápráztatás kedvéért néhány kisiparosból áll az igazgatósága. Az intézet fentartási költségei a múlt évben 52284 koronára

rugtak, amiből csupán a hivatalnokok fizetése 30438 koronát tett ki. Ilyen nagyarányú apparátus mellett pedig 81420 munkáért jelentkező közül mindössze 31284 embert tudtak elhelyezni, jöllehet a különböző iparvállalatok 44269 munkást kerestek az intézetnél. Végeredményben éppen 50000-re rugott azoknak a száma, akik a munkaközvetítő révén nem kaptak munkát és 13000 kész állást hagyott az intézet betöltetlenül, holott 50000-en álltak munka nélkül. Ez a 13000 állás örökös szegényfoltja marad ennek az intézménynek, melyet a főváros, a kereskedelmi kamara és az állam tart fenn.

Az altonai kikötőben, Hamburg elővárosában, közvetlenül a tenger partján egyszerű fabódé áll. Ez a matrózok munkaközvetítője. A fabódé D. F. Hausmann ur tulajdona, aki minden elhelyezett matróztól egy márkát, azaz hatvan krajcárt kap azért, mert munkához juttatta. D. F. Hausmann ur — mint bármely német Lexikonból is olvasható — sokszoros milliomos. Hamburgban a Ferdinánd-ringen áll palotája, családjá pedig Scheveningenben nyaral. Teheti, jussa van hozzá. Évente félmillió matróznak szerez kenyeret, ami félmillió márka és erre nincs semmi kiadása, mert személyzetet nem tart, hanem maga végez mindent. Ám becsületesen dolgozik. Közte és a budapesti közvetítő között csupán annyi a különbség, hogy D. F. Hausmann dolgozik.

Tizenháromezer üres állás, amit a bu-

dapesti munkaközvetítő nem tudott betölteni akkor, mikor saját bevallása szerint „számosaknál előfordult, hogy valamely tanult mesterségüktől egészen eltérő ágban vállaltak munkát, hogy habár csekély, de mégis valami szerény keresetre tehessenek szert.“

És a jelentés ennek dacára sikerekről beszél. Kacagjunk rajta!

Számokról van szó a másik humánus cím alatt dolgozó, helyesebben dolgozott intézménynél is, mely az „Országos Kölcsönös Biztosító Szövetkezet“ hangzatos címet viselte. Ami a munkaközvetítőnél nagyfoku naivitás, az ennél a szövetkezetnél közönséges világcsalás volt. A bűn nem is maradt visszahatás nélkül, mert a szövetkezet a tönk szélére jutott, úgy, hogy most már maga az igazgatóság kéri a közgyűléstől a felszámolást.

Szó nélkül nem hagyhatom ezt a könyvnyű, kényelmes kibuvót. Ha a felszámolást kimondják, ezer és ezer teljesen szegény ember véres verejtékkel szerzett pénze vész el örökre. Im az előttem fekvő mérleg vallja, hogy a szövetkezet a múlt évben hetvenháromezer koronát veszített. — Ez ugyanannyi üzletrész, azaz ugyanannyi kol-dus vesztesége. Hová tűnt ez a pénz? Kárbiztosítást nem fizettek vele, hiszen ez a szövetkezet még egyetlen tagjának sem fizetett kártérítést azért, amit az elemi csapások révén szenvedett. De hát hová lett a pénz? Felélték az üzleti kiadások. Azok a bizonyos „üzleti kiadások“! A személy-

Otthon.

— A *Magyar-ság* eredeti tárcája. —
Írta: **K. Simó Ferenc.**

Fatornyos hazám kicsiny, kies városkáját a múlt tavaszon ismét viszont láttam.

A rajta végbe ment változások nemcsak a technika és a modern építészeti bizonyítékai, hanem népünk nagy politikai érettségének is fényes tanujelei. Mert azóta nemcsak új pénzügyi biztosság épült, hanem a Bem-térből Tisza Kálmán-tér, a Kossuth-utból pedig Bánffy Dezső-ut lett. Ami nem jelenti azt, hogy az illető helyek a sárból bármit is veszítettek volna.

Mig így merengtem az átalakulások örök folyamatán, egyszerre örömmel tapasztaltam, hogy a régi múlt időkből elmúlhat minden, kis városkám átalakulhat teljesen, de a vidám urak rendíthetetlenül megmaradtak.

A Medve tarokasztalánál ültek most is ugyan-csak úgy, amint én annak idején ott hagytam őket. Talán fel sem állottak azóta.

Összes különbség az, hogy a vidám urak, kik akkor az apákkal mulattak, most azok fiainak mondják el a régi kalandokat, régi eseteket.

A vendéglő udvaron is meglátszik a változás. Akkor még négyesek állottak az udvaron, most pedig egy pár szerény kettes, a többséget a Medve két szürkéje hozta be a vasutról. Amint annak idején az öreg Gyuri megmondta:

— Most még négyesen járok, majd lóháton, a végén pedig csak egy vadászgatva!

És kellő szorgalommal, kitartással sikerül is az öregnek ide eljutni! No de segítettek is neki ebben, munkatárs mindig adtak bőven. Amint

láttam, most az asztalfőn elnökölve — éppen kedélyesen recsegettette hangját, amint mondá egy fiatalabb tanítványának:

— Az apád is olyan korhely volt, mint te, emlékszem, mikor...

Amikor én is emlékszem, ott voltam én is ezen az emlékezetes reggelen:

Joggal mondhatnók, hogy szürkén és piszkosan jött a hajnal, áttörve a Kraszna fölött lebegő ködfátyolt, míg eljutott Gyuri bátyánk házáig, hol tanuja lehetett épületes cselekvéseinknek. Vagyis érthetőbben: az öreg Gyurival elmulattunk a kelő hajnalig, még pedig vidékünk modorában. Mert míg minden népfajú vidéknek megvan a kedvenc itala, s egyik bort, a másik pálinkát, a harmadik sört, a századik pezsgőt iszik — addig minálunk egyszerűsítik ezt.

Kezdik sörrel, folytatják spriccerrel, közben isznak bort és pezsgőt, s ha mindez nem használ eléggé: kéznél van a pálinka is. S mondhatjuk, hogy a szép szándék mindig ide jut. Nálunk egy bácskait a sárga irigység ööne meg, a sárosi pedig egyszerűen deliriumba esnek.

Már ekkor eljutottunk a pálinkáig minden különösebb esemény nélkül, ami pedig már jelent valamit arra mifelénk.

Esemény például, ha valakinek a szájában levő pipa az öreg Peléet utánözva — szétröbben a belélopott löportól, vagy ha az ember teje felett levő tükkörbe egyszerre két oldalról revolverrel belelőnnek, avagy pedig, ha az óra járását golyós fegyverrel akarja megsabályozni egy-egy vidám vadász.

De az már nem esemény, ha a vidám szolgabíró odakünt megfog egy sáros juhászkutyát

s behozva, az asztal tetejére dobja. A zajtól, zenétől megvadult bestia csak pár pernyi habozás után mer az asztalról a cigányok közé ugrani, mely pár perc bőven elég arra, hogy ne maradjon pohár s üveg az asztalon.

Hát mondom, eljutottunk reggelig, midőn az udvarra befordul egy brieska, bakján a kisbíróval, mely jelenség vagy állatorvost vagy végrehajtót jelent. Nálunk pedig mind a kettő oly rokonszenves lény, hogy aranyigazságként mondják mi felénk az öreg emberek: Akkor lesz Magyarországon igazság, s nem lesz sertésvész, ha felkötik a végrehajtókat, s lebunkózzák az állatorvosokat!

Ez esetben egy eleven végrehajtó érkezett, felhíván Gyuri bátyánk figyelmét, hogy vagy fizet vagy viszik a lefogalt bivalyt.

Gyuri a kérdést így vélte megoldhatónak: — Jöjjön a pénzért maga Tisza Kálmán, addig nem fizetek! Vigyék a bivalyt.

A végrehajtó int a kisbírónak az udvaron csendesen fekvő bivaly felé. Ez indul is kellő tisztelettel, de a bivaly rossz hangulatban lévén, bosszusan emelte fel a fejét, s bögött egyet. A kisbíróban az ember legyőzte a hivatalnokot: visszajött.

A végrehajtó valami cseléd után akart nézni, mikor az öreg parancsoló hangon oda sug a béreseknek:

Mind takarodjatok el Silberhez a korcsmába, aki dél előtt haza jön — lelövöm!

S mivel olyan szilágyi ember még nem született, ki ne igyék fejbetörés terhe alatt, pár perc múlva az udvaron nem volt más, mint egy bivaly, egy kisbíró és egy végrehajtó.

zet fizetése, a parádés költségek, a perbeli kiadások stb.

Bünt, szennyet, piszkot seregestől talállok ebben a szövetkezetben, melynek igazgatósága már két évvel ezelőtt látta, tudta, hogy a csődöt nem kerülheti el. És ennek tudatában lelkiismerete nem tiltakozott elene, hogy a föld nyomoru népét ügynökei útján becsapja, a tagsági díjakat pör útján is fölhajtsa rajta. Sőt még tovább ment ez az igazgatóság. A gyors bukást elkerülendő, suttymban határozatot hozott, mely a veszteség utánfizetésére kötelezte a tagokat, a koldusokat. És ez a páratlan gyakorlat meg is történt volna, ha a kuria az ezerszámra indított utánfizetési pörökre vonatkozólag ki nem mondja, hogy senki utánfizetni nem tartozik.

Az országos kölcsönös biztosító szövetkezet tömérdek szennye közkeletű volt Budapesten, mert hisz nagyban járta a szőlősforma (és nem szállóige) hogy „piszkos, mint a kölcsönös biztosító.” Ám a kormány ezt még sem hallotta meg, mivel nem is akarta hallani, mert kétszáz ezer korona kamat nélküli kölcsöne hevert a szövetkezetnél. Gyönyörű befektetés! Így gyümölcsöztesíti az állam azt a tőkét, amit az adóprás segélyével csavar ki a mépből, a koldus tömegből.

A nagynevű alapítók réges-régen kiléptek a jeles szövetkezetből és helyüket névtelen alakok foglalták el. Most, hogy az intézet megbukott, ezek a nevetséges apróságok kerülnek a börtönbe. Mert oda kerülnek. A magyar igazságszolgáltatás talán egyébre se jó, mint hogy ilyen erkölcsi példákat teremtsen a jövő okulására. Ám mintha a jogszolgáltatás mégis föltöbb egyoldalú és legkivált kései lenne. A pénz számokkal dolgozik és a szám nem csal. Ha a kormány két évvel ezelőtt tekint be a bukott szövetkezet számadásaiba, kevesebb koldus sir ma a pénze után. De a kormányok előrelátása . . .

Kacagjunk rajta!

Ezek néha tettek lépést a hivatal elvezetése iránt, míg a hivatal megunva a dolgot s feldühödvé a lármától és zenétől — felugrott, egy rántással elszakította a láncot, s neki az államnak, kit ekkor a két említett képviselt.

A bricska messze volt, a kocsis még messzebb s így nem volt más választás, mint az udvaron álló havas fa s az állam pusztulása közt. A hivatal minden állameszme-ellenes bögéssel tüntetett, dühösen, mintha a folyton zugó Rakóczi s a pohárcsengés buzdította volna.

A helyzet kínos volt, csak a kedély magaslatán idogáló társaság élvezett. Végre is békekövetül léptem föl. Először az öreg lelkére beszéltem, azután a fához, illetve a fán ülőkhöz fordultam:

Ha a tekintetes Gyuri ur igéri, hogy elzavarja a bestiát, megfogadja-e az ur, hogy egy hónapig ide nem teszi be a lábát?

Persze a szerencsétlen megfogadta, esküvel is erősítette.

Ekkor azután megmentettük az államot a pusztulástól.

Azt már nem érdemes elmondani, hogy mire visszajöttek a szintén vidám béresek a záróra után — a végrehajtó már ekként titulálta Gyurit:

— Te vén cimbor . . .

Tanuljunk az oláhtól.

Budapest, június 20.

A magyar nyelv jogos érdekeinek védelmére, bár nagyon szerény keretben kiadott hazafias rendeletet a nemzetiségek nagy idegességgel fogadták. A Drapelul pedig vehemens támadást intézett a magyarság ellen a rendelet miatt. Régi idő óta elszorult szívvel figyelem meg a nemzetiségekkel szemben viselt harcát a magyar nemzetnek és kormányának és piruló arccal, de ököbe szorított kézzel tapasztaltam, hogy mi voltunk mindig a vesztesek. Nagyon félős, hogy most is az erőlyes hangu rendeletek — a nyilvánosság előtt nem tárgyalható körülmények miatt — csak írott papiros maradnak s a miniszter is egy csalódással gazdagabb lesz utólag.

Ha több évtizedes hazafulás után végre rájön a kormány, hogy egy idegen állam hatalmas intézetet tart fenn az elégedtlenség szítására: a magyar kormány megelégszik azzal, ha a pénz az ő kezén megy ugyanazon célra. Ha nemzeti felhevülésünkben a főváros alapítványt akar tenni a bukovinai magyar iskolák javára: azt már egyenesen visszatüskésítik. És ugyanazon időben megtörténhetik Magyarországon, hogy, ha egy idegen érdeket kell szolgálni, arra rákényszerítik a nemzetet, de ha nemzeti érdekről van szó, azt kihívó módon megtagadják a magyar nemzetől és kormányától is.

A nemzeti kérdés megoldására szép példát mutat a porosz kormány, ezt azonban nekünk, a mi portánkon követni nem szabad. Szép példát mutat Románia is, a román honos moldvai csángósággal való elbánásával, de ezt az eljárást híven utánozva a hazai románossággal már a magyar kormányt követnie nem szabad.

A legnagyobb veszedelem kelet felől fenyeget de ott volna boldogulhatásunknak is sok kelleke és mégis mit tapasztalunk? Állandóan nyugat felé vagyunk arera borulva. Mivel fiaink jobban ismerik a nyugati országait, mint saját hazánkat. Évente több ifjú magyar leventét küldünk államköltségen nyugati országok tanulmányozására, de a közeli keletet vajjon ki tanulmányozta akár saját, akár államköltségen? Jancsó Benedeken kívül aligha van valaki.

Kereskedelmünk, iparunk nem fejlődik, mert mi csak nyugat felé akarunk gravitálni, elég botorul és haszontalanul, pedig e téren csak keleten érhetnénk el sikereket.

Közköztudat-ügyünknek nincs semmi magyar jelleme, mert szolgálatilag lemintázott német a kulturánk. Nemzetiségeink gonyos kárörömmel várják arcunkba az erkölcstelen, mikor kezünk béklyóba van kötve velük szemben. Minden nemzeti törekvésünket feladjuk — annyira megijedtünk lármáinktól. Itthon megvetik a nemzet nyelvét, de a szomszéd országokba kiszorított magyarságtól minden érzést megtagadnak, elfojtanak, mely nyelve- és nemzetiséghez való ragaszkodást árul el.

A legutóbb kiadott rendeletek végrehajtása nem fog sikerülni a miniszternek, még tárcája árán sem, erről kezeskedik a mult; nem akkor főleg, ha annyira elhanyagolja a magyar kormány a szomszédos országok hasonló intézkedéseit tanulmányoztatni, s az ottani eljárást tükörképpen nem állítja az elégedetlenkedők elé.

Helyén való volna, ha a moldvai csángó-magyarok viszonyát a román államhoz alapos tanulmány tárgyává tételné egy magyar szívű és bölcs gondolkodású, megbízható embere által s a román beavatkozásokat saját fegyverükkel verhetné vissza. Az ottani tiszta magyar községek tanítóit például a község fizeti, de a román állam nevezi ki, kinek nem szabad magyarul tudnia s ki egy valláson sem lehet a község lakóival. A román, kath. vallást pedig már évtizedek óta nem szabad a magyar fiuknak másképen tanulni, mint csak románul. Az is érdekes, hogy képes volt a román kormány arra, hogy a romániai magyar alattvalók felekezeti e-misszióját a román nyelv, történelem és földrajz tanítására kényszerítették született román tanítókat alkalmazni saját költségekre, dacára annak, hogy a nyilvánossági jogot még így is megtagadja azoktól a román kormány.

Ezeket a valódi erőszakosságokat Magyarországról még senki sem figyelte meg s így természetesen hasznunkra sem fordíthatjuk, nemzeti fejlődésünk nagy hátrányára.

A miniszter által kiadott, valóban hazafias rendelet végrehajtásán támadt aggodalmaim — írták le a szerény figyelmeztető sorokat.

Bendeguz.

Budapest, június 20.

Székely vasutak, azaz nősze semmi, fogd meg jól. Láng Lajos, a kereskedelmi ügyek minisztere, a székely vasutak dolgában hozza intézett interpellációra fellett e hó 12-én, s Bedőházy János, az interpelláló, jelen nem lévén, a ház minden szó nélkül a választ tudomásul is vette. A Csiki Lapokban ez alkalmából érdekes cikk-jelent meg, melyben a cikk írója elmondja, hogy e válszra mit felelt volna ő. Hát első sorban azt, hogy a székely vasutak kiegészítésének célja, hogy az egész Székelyföld a keleti forgalomnak megnyitassék, s legyen csatlakozás a romániai vasutakkal, ami a szászrégen-madéfalvi vonal teljes kiépítése által válik lehetségessé. E szorint 145 kmtr. lenne. E helyett a miniszter igéri, hogy a 25 km. hosszú szászrégen-dédai vonalt kiépített. Talán inség-munka akarna ez lenni? Hiszen akkor az inséges vidéken kellene az építést kezdeni s nem Szászrégenben. Akkor építkezzék a vasut Madéfalvától kezdődőleg. Avagy talán a miniszter csak 4-5 év múlva akarna gondolni a székely vasutak építésének tényleges megkezdésére. A konzekvencia csak az, hogy a miniszter ur ismerheti egész Európát, mint a saját tenyerét, de a Székelyföld és annak bajai a legsötétebb Afrika ő előtte! A miniszter választát a cikkirő tudomásul nem vette volna s vele együtt, azt hisszük, senki, aki nemcsak madártávlatból hallotta híret a Székelyföldnek!

Inségmunka. Láng Lajos kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amely felhatalmazza a minisztert, hogy az ország némely törvényhatóságában mutatkozó keresethiány enyhítésére alkalmas köztuti munkákat rendelhessen el s ezek költségeinek fedezésére a pénztári részletekből 750.000 koronányi póthitelt engedélyez. Ez ugyan csak egyetlen morzsa a köznyomoruság enyhítésére, de mégis örömmel látjuk, hogy a köznyomor akadémikus fejtegetése után végre a tettek terére lép a kormány.

A közigazgatás. A belügyminiszteriumban tegnap folytatták Széll Kálmán, majd Gulner Gyula államtitkár elnöklésével a közigazgatás egyszerűsítését megvitató tanácskozást. Napirenden az árvászekék részére tervezett gyámügyi szabályzat volt. Az ügyet első sorban Széll Kálmán is ertette. A tanácskozás Dalmady Győző, Latinoics Pál, Lukács György, Jakabffy Imre, Sipicz László s többek hozzászólása után a szabályzat 1-125 szakaszait némi módosításokkal elfogadta. Budapest székesfőváros részére külön szabályzatot készítenek a főváros közigazgatást reformjának keretében.

Ma délelőtt 10 órakor folytatta tanácskozását a közigazgatási ankét. Délután 2 óráig a gyámi ügyviteli szabályzat 124-219 szak szait letárgyalta, úgy hogy a délután 4 órakor kezdődött folytatásos tárgyalásra mindössze 21 szakasz megvitatása maradt. Hosszabb vita az irattározás új alapszám rendszere felett folyt, de Némethy Károly dr., Bosnyák Zoltán min. tanácsosok és Sándor János beható ismertetése után ezt is elfogadták. Több anyagjogi kérdés, így a kiskort gyermek jogvédelme s a család autonómiaja szintén szor nyegre került. Hihető, hogy rövidesen letárgyalják a hasonló elveken épült járási és községi közigazgatás teteit is.

ORSZÁGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, június 20.

Nagy viharra készült a Ház, de az összegyűjtött erők kimerültek névszerint való szavazásokban s a vihar elült. Az ülés gyászjelentéssel kezdődött. Az elnök elparentálta a szász királyt, uraikodóknk jó barátját. Azután Pavlojvitsot szolgáltatta ki a Ház az igazságszolgáltatásnak, majd a tápéi és csongrádi kerületekbe küldtek vizsgáló-biztókat, akik ny mban letették az esküt. Buzáth Ferenc a romániai zsidóbevándorlás miatt interpellált s végül a Ház elnapolásának bejelentése következett, jóval 3 óra után az ülés véget ért. A képviselőház legközelebbi ülése október 8-án lesz, de már nem a régi, ha nem az új, dunaparti fényes palotában.

Részletes tudósításunk itt következik:

Apponyi Albert gróf elnök az ülés megnyitása után mély részvétellel jelenti be Albert szász király halálát. Az elhunytban szeretett királyunk benső barátját veszítette el. Javaslatára a ház részvétét jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Bemutatja ez után Egry Béla mandátumát. Daróczy Aladár előadó betérjeszti a kérvényekről szóló jelentést.

BUTOROK

egy képméretű, mint részletfizetésre legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig legjantonyosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél.

É lapra hivatózóik tíz százalék engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8. sz.

(Andrássy-ut közelében).

oo Nagy képes árjegyzők ingyen. oo

Hódossy Imre jelenti, hogy az állandó igazoló bizottság Darányi Ferenc mandátumát igazolta.

Szivák Imre, a mentelmi bizottság elnöke jelenti, hogy a kikindai törvényszék sürgős megkeresést intézett a képviselőházhoz Pavlovics Lyubomir képviselő mentelmi jogának felfüggesztése iránt. Pavlovics ellen ugyanis az ügyészség nemzetiségi igazolás és testi sértés miatt emelt vádalt súlyos gyanu okok alapján. Miután a bizottság a vizsgálati iratokból arról győződött meg, hogy itt zaklatás esete fenn nem forog, azt javasolja egyhangulag, hogy Pavlovics mentelmi jogát függeszték fel. (Általános helyeslés.) A házszabályok 190. §-a alapján pedig arra kéri a házat, hogy mondja ki a sürgőséget és tárgyalják azonnal az ügyet. (Általános helyeslés.)

Elnök kérdésére a ház a sürgőséget lemondotta és a tárgyalást azonnal megkezdették.

Szivák Imre előadó ezután ismerteti a tényállást, mely teljesen megegyezik a Vészi által multkor elmondottakkal. Tíz tanu bizonyítja, hogy Pavlovics a két gyermek fülét megcibálta, mert hazafias dalokat és a többek között azt a nótát énekelték, mely így kezdődik: „Kossuth Lajos azt üzenté.” (Nagy zaj szélbalon.) Kéri, hogy a ház fogadja el a bizottság javaslatát, (Általános helyeslés.)

Papp Zoltán (szólani akar): T. Ház!

Olay Lajos: Ne beszélj! Egyhangulag határozzuk el.

Kiáltások a szélbalon: Senkise szólaljon fel.

Papp Zoltán leül.

A ház egyhangulag felfüggesztette Pavlovics mentelmi jogát. **Belloska** Béni az állandó igazoló bizottság elnöke ismerteti a bizottság tárgyalását és ajánlja, hogy a két kerületben vizsgálatot indítsanak az iránt, felfüggesztendő-e a két kerület választói joga?

Papp Zoltán: Pártja a tiszta választást sarkalatos programpontra tekintvén, a bizottság javaslatát elfogadja, de a vizsgálat azonnali megindítását óhajtja, nehogy az ügy sokáig húzódjék, kéri, hogy a 3 tagú vizsgálóbizottságot még ma választják meg. (Helyeslés.)

Apponyi elnök eziránt kérdést intéz a házhoz.

Szell Kálmán monostorelnök szintén kéri az azonnali tárgyalást. (Helyeslés.)

Belloska Béni előadó ismerteti a tápéi választásban hozott kuriai ítéletet.

Molnár Jenő kéri, ott vannak-e a vizsgálati iratok is?

Belloska: Itt vannak.

Erre a ház a vizsgálatot elrendeli.

Belloska Béni előadó a csongrádi ítéletet ismerteti.

Visontai Soma szerint előbb meggyőződést kell szerezni az iránt, vajjon van-e egyáltalán ok a vizsgálatra.

A ház a vizsgálatot elrendeli.

Elnök a két 3 tagú vizsgálóbizottság választását elrendeli, az ülést fél órára felfüggeszti.

Szünet után az Elnök elrendelte a szavazást. A Ház a csongrádi kerületbe vizsgálóbizottsági tagokul **Justh** Gyulát, **Novák** Józsefet és **Nyegre** Lászlót; a tápéi kerületbe **Belloska** Bényt, **Barabás** Bélát és **Kubinyi** Gézákat választotta meg.

Ezután következett **Buzáth** Ferencnek interpellációja, aki sürgős intézkedést kér a romániai zsidó bevándorlás ellen. A zsidók százával érkeznek Budapestre, különösen azóta, amióta Szell bejelentette, hogy a kivándorlás ellen törvényt készít. De maguk a zsidók is tiltakoznak a gati, ciai és romániai zsidók bevándorlása ellen. Bizonyítja ezt a munkácsi zsidóknak egy felebbezése és az egyik zsidó társadalmi lap hazafias cikkei is. Interpellációjában kéri, hogy hajlandó-e a belügyminiszter sürgős intézkedést enni a zsidó invázió ellen.

Szell Kálmán miniszterelnök előadja, hogy igenis a legerélyesebben intézkedett a romániai zsidóbevándorlás ellen, 1900-ban rendeletet adott ki, amely szerint seuksem bocsátanak be a határon, akinek 10 éven felül 400 koronája, 10 éven alul 200 koronája nincsen. Antiszemitikus jellegűt nem szabad adni a dolognak, mert az ország-nak joga van minden káros elemet akár zsidó, akár nem zsidó távollattani az országtól. (Helyeslés.) A bevándorlás ellen a községi törvény módosításával és határőrök felállításával akar segíteni, kéri választát tudomásul venni. **Buzáth** és a ház a választ tudomásul vette.

Ezután harmadszori olvasásban megszavazták a népfölkelők felfegyverzéséről s a Bégacsatornáról szóló javaslatokat. Elnök kihirdeti a vizsgálóbiztosok névjegyzékét s felszólítja őket az eskütelre.

Pichler jelenti, hogy Novák József nincs itt és ezért a vizsgálat félvélet késheik.

Elnök erre elrendeli, hogy Novák helyett mást választanak. A ház erre helyette **Szeless** Józsefet választja meg biztosul.

A megválasztott biztosok leteszik az esküt.

Szell Kálmán miniszterelnök előadja, hogy mint már jelezte is, nem óhajtotta sokáig együtt tartani a házat. — Még két javaslat van a ház előtt, a zárszámadások és a kvóta. Óhajtotta volna, ha a kvótát az állam parlamentje tárgyalhatta volna, miután azonban ez ki van zárva, feleslegesnek tartja a házat tovább is együtt tartani. Benyújt két királykéziratot és kéri azok felolvasását.

Szós Pál jegyző felolvassa a királyi kéziratot, mely szerint az első ülésnek a mai nappal bezáratik és a másik ülésnek október 6-ára hivatik össze. addig a ház ülései elnapoltatnak.

Barabás Béla kéri a miniszterelnököt, hogy miért napolják el királyi kéziratot a házat, amikor az egész ország feszülten tekint a kiegyezési tárgyalások elé. Ezt az eljárást helyesnek, célszerűnek nem tartja. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szell Kálmán miniszterelnök előadja, hogy a ház 9 hónapig volt együtt. Hogy királyi kéziratot oszlatja fel a házat, annak semmi különös politikai oka nincs. Oka csupán az, hogy a minisztereknek és hivatalnokoknak 3 hónapi időt akart biztosítani arra, hogy törvényalkotási teendőkkel foglalkozhassanak, mert nagy organikus törvényeket készítenek elő egész sorozatot. A kiegyezési tárgyalások pedig továbbra is olyan mederben fognak folyni, mint eddig. Az ország jogának megvédésében ezután sem fogja semmisen befolyásolni. (Helyeslés.)

A felolvasás sem szokatlan, mert többször oszlatták fel a házat királyi kéziratokkal.

Barabás Béla némi megjegyzése után

Elnök jelenti, hogy a ház legközelebbi üléseit október 8-án tartja.

Zajos felkiáltások:

Éljen az elnök! Éljen Apponyi! (Hosszas éljenzés.)

Ezzel a régi házban az utolsó ülést rekesztette be az elnök.

A nap politikája.

Budapest, június 20.

Napok óta süttognak már a képviselőház folyosóján, ijedős sejtélemmel rebesgetik, hogy Fiume, a magyar tengerpart gyöngye pusztul és a végveszedelem elé néz. Ugy mondják, hogy belső bomlás lenne a pusztulás oka. Lehet, hogy igazuk van, de határozott véleményem nem mondhatnék róla. Atutazó utasként ismerem sok ezredmagammal Fiumét, hová csak a tenger húzott, melynek moránáján feledjük, hogy érdekes tanulmányokra tehetnek szert egyetlen kikötő városunkban.

Am, hogy mégis szólhatok Fiuméről, arra a közgazdasági politika nyújt módot. Bajt, veszedelmet látok, ami kívülről jön s amiről eddig szó sem esett, ha csak most a magam gyöngye szava.

Corner, poole, ring, syndikate — ennyi s még ennél több neve Amerikában a hosszabb-rövidebb lejáratra kötött kartelleknek. S mind-ezeknek fejedelme: a trust, a szindikátusok és szindikátusa.

A trust (ejtsd trösztrendszer) legkiválóbb hadvezére Pierpont Morgan amerikai milliárdos (dollárokból) most olyan alkotást teremtett, amely előtt bámulatában és első meglepetésében tehetetlenül áll Europa. Kézalatt összevásárolta a legnagyobb angol tengerhajózási vállalatokat és érdekszöveiséget kötött a két legnagyobb német hajózással a Hapag-gal (Hamburg—Amerikanische Linie), meg a Lloyd bremennel (Norddeutscher Lloyd Bremen). A szindikátus székhelye egyelőre Anglia, de aligha helytelenül vélekednek azok, akik azt mondják, hogy a központi igazgatást nemsokára áthelyezik Newyorkba.

Az új tröszt minden eddigit föltulmul abban, hogy ez az első nemzetközi alakulás e téren. Bár közvetlen célja az amerikai kiviteli függetlensége volt a külföldi vállalatoktól, eredményében kétségtelenül sokkal messzebbmenő kihatásai lesznek. Eddig az Egyesült-Államok csak versenyt folytattak Europa piacain az óvilág őstermelési és ipari termékeivel; most megtették az első lépést a világmopolium megszerzésére.

Vajjon ez a napoleoni eszme végeredményében jóra vagy rosszra vezet-e, vajjon csak a kereskedelmi szállítás s így közvetve a fogyasztás drágulása lesz-e az eredménye — avagy hajnalhasadását jelenti az egységes világgazdaság evolúciójának: e kérdésre csak jóslásokkal felelhetünk. Ily módon szorrel élvé Bellamy, a híres panamerikai író, világraszóló sikerrel fejtegette, hogy mint vetik alapját a trösztök a kollektív állami gazdálkodásnak s az ebből eredő általános nemzeti jólétnek. (Lásd: Visszapillantás 2000-ből 1888-ra.)

Az bizonyos, hogy legalább az első időkben Europa erősen érzi e vereséget. Eltekintve a reánk szakadó minden fajta amerikai termékek versenytől, az új tröszt halálát jelenti azoknak a ki-

sebb hajózásságoknak, amelyek a nemzetközi járatokra nézve nem lépnek vele megegyezésre. A parthajózást ellenben egyelőre nem érinti a gazdasági válság.

Egészen a mi viszonyainkról szólva, csak annyit idézünk emlékezetbe, hogy sok angol lobogó fut be a fiúmei vizekre is, sőt két igen nagy hajózási vállalat, névszerint a Canard Line és az Anglo-Canadian rendes járatokat indít tőlünk, illetve Fiumén át Angliába, Észak-Amerikába, Dél-Afrikába s a messze Keletre. Nem szabad tehát kicsinyelni a mi érdekeltségünket sem ez ügyben s résen kell lennünk egy a magyar tengerpart kiviteli és behozatali forgalmának, mint egyetlen hosszú járatu hajózásságunk, az Adria érdekében is.

Nem szeretjük — és nagy okunk van rá — ugyan az Adria hajózásságát, de mikor arról van szó, hogy Fiumét megmentsük, el kell vetnünk ellenszenvünket.

A trust harcát izent. Készüljünk tehát a háborura.

*

Szomorú tapasztalatra jutottam az utóbbi napok eseményei révén. A hazatérés a haladás legjobb lépésévé vált. Látom ezt abból, hogy a különben tehetetlen szerb ügyéből — Pavlovics Ljubomirból országgyűlési képviselő lett és az apostoli előélettel éppen nem dicsekvő Mangra Vazult aradi püspökké választották. De a Kolozsvárt nemrégiben lezajlott Indre-féle pör adataiból látom azt is, hogy a nemzetiségi igazítás dus kenyérkereseti pálya.

A nemzetiségi kérdés elfajulásának oka erélytelen politikánk. Vas, nyers erőszak: ez volt az idegen államok örök, de sikeres politikája a nemzetiségekkel szemben. Hiszem, hogy a nagy római birodalmat a nemzetiségek ilték meg. Látom, hogy Anglia hihetetlen erőszakkal fojtotta el az irkédést, sőt elfogadott e célra minden eszközt, még azt is, hogy Parnellt, az érek koronázatlan királyát mesterséges uton a legáljabb eszközökkel kergette az öngyilkosságba. Látom, hogy az Egyesült-Államok a hírhedt United States ereje nem a yankoeségben, hanem a minden nemzetiségi törekvést elfojtó angloamériában van. Elnyomottabb, keservebb sorsu nemzetiség nincs a világon hasonlatos az amerikai német vagy kínaihoz. Mint nemzetiség nem ember ott senki és mi tagadás benne, szomorú sorsa van ott a hungaricannak, a magyar-nak is.

A szomorúan siralmas Pavlovics esetből kifolyólag tünik elém nemzetiségi politikánk fölöttébb gyöngye volt. Mődomban áll, hogy elmondjam, mi történt ma a képviselőház mentelmi bizottsága előtt e szomorú ügyben.

A mentelmi bizottság ma délelőtt kilenc órakor Perceel Dezső elnöklése alatt ülést tartott arra nézve, hogy felfüggeszse-e Pavlovics képviselő mentelmi jogát, vagy sem? Az ülésen Plósz igazságügyminiszter és Mohay Sándor államtitkár is megjelent és érdeklődve hallgatták, mint ismerteti az előadó Szivák Imre az ügy előzményeit. A tárgyalás közben általános meglepetésre hirtelen megjelent a teremben Pavlovics Ljubomir és kihallgatását kérte. A bizottság a kérést méltányossági szempontból teljesítette, mire Pavlovics újra megszólalt:

— Kérek egy naptárt.

Perceel Dezső meglepetve fordult feléje:

— Mit akar vele?

— Meg akarom állapítani a napot, felelte Pavlovics.

A gyorsan előkerített naptárból azután Pavlovics megállapította, hogy a terhére rótt eset görög-keleti nagyszombaton azaz április 26-án történt, azaz hogy nem történt. Pavlovics ugyanis mindent tagadott. Elmondta, hogy azon a napon Nagy-Kikindán egyik barátjával borozott, majd mikor a vonat megérkezett, nyomban fölszállott, lefeküdt és aludt. Csoportosulásról, erőszakoskodásról, éneklésről, kirándulásról semmit sem tud, tagadja, hogy valakit megvert volna, mert aludt. Erre becsülettségét adta és azután távozott a terem-ből.

Pavlovics távozása után Szivák Imre felolvasa a vasuti alkalmazottak és a megvert gyermekek vallomását, kik a vádat minden tekintetben megerősítik. — Érdekes, hogy az egyik gyerek a kérdésre, miért nem lett rögtön jelentést a do-logról, ezt felelte:

— Mert azt hittem, hogy tényleg rosszat tettem és úgy gondoltam, hogy eunéfogva megérdemellem a verést.

A bizottság — melyre Pavlovics visszatérése azt a benyomást gyakorolta, mintha zavarában nem tudná már mit csináljon — a felolvasott vallomások alapján vita nélkül és egyhangulag azt határozta, hogy a képviselőház előtt Pavlo-

BUTOR

Képes butoralbum 50 álléres postabélyeg beküldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 5% árengedményben részesül.

jobb és olcsóbb mint bárhol ép úgy készpénzért, mint részletfizetésre,

kapható: **GONDA S.** butorraktárban,

== BUDAPEST, ==

csakis VII. ker., István-tér 7. sz.

vics mentelmi jogának felfüggesztését indítványozza.

Ez a mai nap eseménye, mely indokoltá teszi azt, hogy az erélyes nemzetiségi politikát sürgősen követeljük. Akinek nincs ereje vagy bátorsága erre, álljon félre az utból és engedje át a helyet a hivatottabb elemeknek.

—dos.

Világ folyása.

— június 20.

Nagy kitüntetés érte a bonni egyetem fiatal-ságát. Nem kisebb ur, mint II. Vilmos ment el kö-zük, leült a burs-asztal mellé és sörös kriglivel kezében felköszöntötte a császárnét, feleségét, kit előkelő, fejedelmi nők udvarában vitt el a Borusz-szia asztalához.

Es milyen tüzes szónoklatot tartott! A lelkes bur-sok a császár lángoló beszédének hatása alatt, nem tudtak hova lenni elragadtatásukban és bizonyára szent fogadást tettek szívük mélyén: ezt a csá-szárt, ezt a dinasztitát vérem utolsó csöppjéig meg-védem!

Ebben a ki nem mondott, de bizonyára létre-jött gondolatban magasztosul fel előttünk Vilmos császár magasztos politikája. Az ifjúságot, a vezető-elemét az országnak akarja magának megnyerni. S nem elégszik meg azzal, hogy két fiát, Vilmos trónörökösét és Eitel Frigyes beiratta a bonni egyetemre, de hogy még jobban magához láncolja a diákokat, részt vesz ünnepeiben is. Leveti csá-szári feszesességét, sutba dob egy rakás spanyol ud-vari formáságot s elmegy sörözni a felséges impe-rátor a diákok közé, elbeszélget velük kedélyesen, sőt férfiasan viselkedik, ott marad — éjféltáncig.

Melyik uralkodó tenné ezt meg? A cár vagy a török szultán? Ezek a napfénytől is félnék. Melyik uralkodó neveltetni így a fiát? Melyik ajánlja be így alattvalóinak: »Elhoztam a fiamat közéték, mert ha uralkodni akar felettetek, tudnia kell a jogot, ép úgy, mint nektek! De a szívét sem húzom el tőletek kedves diákjaim, im belép a fiam közéték, fogadjátok méltóan őt a Borussziában!«

S a jövő decenniumban s majd később így lel-kesítik a bonni egyetemről kikerült hivatalnokok gyermekeiket:

— Tiszteld fiam a Hohenzollern dinasz-tiát, add oda véred, életed, mert az a császár trón-örökös korában velem tanult, mu atott, tiv rnyázot. Ó a mi emberünk, mi császárunk, vérünkben való vér, élj-halj érte fiam!« S a német apának igaza van!

Térjünk át egy más uralkodóra, VII. Edvárdra, az angolok királyára. Sajnálkozunk kell ezen a királyon, annyira nem sikerül neki semmi. Békét kötött a burokkal, csendet parancsolt Indiá-ban, úgy akarta, hogy csend, ünnepélyes csend hon-oljon a világbirodalomban, mikor ő teszi fejére a koronát. Ne legyen senki, ki átkot sugna áldás helyett, de egy közös, nagy, szent imádságban ta-lálkozzon a kolosszális világbirodalom: Áld meg Isten a királyt!

Igy nemes uralkodó gondolkodik s Edvárd ne-mes uralkodó. Nem rajta mulik, hogy nem így lesz. A nagy ünnepek lázas készülétei közben berzenkednek az irek s Dublin és Belfast váro-sokból lármás, egyenetlenkedő, ünneprontó hangok kerekednek föl. Tüntetnek a király ellen! És ők nem áhitatoskodnak a koronázó-ünnepen, hogy ne teljesüljön a király kívánsága! Fáj, erősen sajog az irek rejtett sebe s most érezteik a királylyal, amikor annak a legkellemetlenebb. Az ir képví-selők nem jelennek meg az ünnepen, sőt botrá-nyokat rendeznek, elöntöztetéseket terveznek s a szegény királynak a Dél-Afrikából visszavont csa-patot Irországba kell küldenie, hogy csituljanak a főivert ir kedélyek.

A koronázás meg lesz, de a király örömébe üröm-csepp is vegyült!

A bolgár fejedelem oroszországi utjáról folytatott beszélgetést a Figaro egyik munkatársa Da-nev bolgár miniszterelnökkel. Danev úgy nyilatko-zott, hogy Ferdinánd fejedelem pétervári utjá-nak kétségtelenül politikai jelentősége van. Miklós cárnak a fejedelemmel és Lamsdorff külügyminisz-ternek Danevvel folytatott tanácskozásai egy kér-dést sem hagytak földerítetlenül. A legközelebbi manifesztációk erősen meg fogják világítani Orosz-ország és Bulgária viszonyát. A miniszterelnök ta-gadja, hogy Ferdinánd fejedelem fel akarja venni a királyi címet. A Firmilián-ügyre vonatkozólag azt mondta Danev, hogy Firmiliánnak úszkúbbi püspökké való kinevezése nagyon rossz benyomást tett, de a dolog jelentőségét mégis túlozzák. Csak a ma-cedóniai viszonyok abnormis volta az oka, hogy a mostani apró surlódások annyira kiélesedtek, de Bulgária nem felelős a török rendetlenségért. Kon-stantinápolyba kellene a hatalmasságoknak Intelmei-

ket küldeniök, hogy a nemzetközi jog tiszteletben-tartását biztosítsák. Európának kötelessége Bulgá-riát támogatni. Danev miniszterelnök végül közölte, hogy ma reggel írják alá a dohányadó jövedelméi-vel biztosított 106 millió frankos bolgár kölcsönre vonatkozó szerződést. A kölcsönt a szobranye szü-nete alatt fogják kibocsátani.

TÁVIRATOK.

A német császár Aachenben.

Aachen, jun. 20. A főpolgármesternek a városházán mondott üdvözlő beszédére Vilmos császár hosszabb be-szédrel válaszolt, melyben a germán szellem dicsőítésé-vel méltatta Aachen világtörténeti múltját. Mikor a római jogar kiesett a császárok és utódaik kezéből, — mondá a császár, — szertedarabolva és korhadtan ingadozott a római birodalom és csak a tiszta lelkű diadalittas germá-nok megjelenése volt képes a világtörténetnek azt az utat mutatni, amelyet eddig követett. A germán császárság aztán diadalmasan állta meg helyét a világ színpadán. Ma pedig a békében arra törekszik, hogy kifelé korlátozzák magukat s befelé korlátlanok le-gyenek. Anyagi és erkölcsi téren igyekszik erősíteni a népet. Hivatkozik a pápának Loe tábornok előtt tett ki-jelentésére, hogy Németországban példások a vallási vi-szonyok. A császár Aachen város életével fejezte be beszédét.

Anglia Délafrikában.

London, jun. 20. Határozottan állítják, hogy a kor-mány alkudozást folytat Portugáliával több délafrikai bir-ток megvétele tárgyában.

Liszbón, jun. 19. A félhivatalos lapok kereken meg-cáfolják azt a hírt, hogy Portugália Mozambiquenak va-lamely részét Angliának eladni, vagy bérbeadni szán-dékozik.

Anarkista sztrájkolók.

Patterson, jun. 19. A polgármester a rendőrfőnököt felfüggesztette állásától, mert nem tudta megakadályozni a sztrájkolók tegnapi gyűlését, amely a rendzavarásokat okozta. A rendőrség vezetését a polgármester maga vette át. Négy száz olasz sztrájkolót, akik az utcákon felvonul-tak, szétverték. Ma nyugodt a város.

Védekezés a hajóstrust ellen.

London, jun. 19. Brassey lord, a kit tekintélynek tar-tanak hajózási kérdésekben, egy alsóházi bizottság előtt kimutatta a gőzhajózási társaságok szubvencionálásának szükségességét, azzal a megokolással, hogy a hajóstrustot a brit kereskedelmi flotta szubvencionálásával kell ellen-súlyozni. A szubvenció fejében azt a jogot kellene meg-adni a kormánynak, hogy a szubvencionált társaságok soraiba tagokat nevezhessen ki. A kereskedelmi flotta ál-tal főtartandó segédflotta háboru esetén a hadiflotta szeme volna és felderítő szolgálatokat végezne.

VIDÉK.

— A Székelykeresztúri Székely Társaság szerdán este tartotta 13-ik összejövetelét. A helyi szítás ipar fellendítése iránt indított mozgalom hasznos eredmé-nye kezd mutatkozni, amennyiben már egyik szatmár-megyei kero-kedő (Mike László Nagysomkut) megkereste a Társaságot, hogy a termelés minőségéről és mennyisé-géről értesíttessék. Jakabházi Samu tag felkereste a szí-tásokat, azokkal értekezett és tapasztalatairól beszámolt, melynek alapján Mike László értesítetett. Szomoruan ér-tessék a Társaság, hogy a több száz szítás-család körül még csak 25 család foglalkozik a szítakészítéssel. Mily óriási kár, hogy az évszázados szítaszövő ügyesség, mely több század alatt családról-családra fejlődött, a gondozás és vezetés hiányában parlagon hevert s a finom és gyors munkára született kezek ma mezei napszámmal keresik a sovány kenyeret. Kimondotta továbbá a társaság, hogy ezután állandóan figyelemmel fogja kísérni a szításipart és piacról is gondoskodik. Megbizta Ja-ab István keres-kező tagját, hogy az alföldi magyar városok szíta- és rostakereskedőit keresse meg s ajánlja a helyi szítákat. Örömmel értesült továbbá a Társaság, hogy több gazda gyümölcstermelő és értékesítő szövetkezetet óhaj-t létrehozni. A Székely Társaság a létesülő szövet-kezetet minden erejéből kész támogatni. Szomorú érdekesség volt a következő bejelentés: Báró Stummer Sándor-fele kerületi tisztartóság, Nyitra-Ludány-ban azt a megkeresést küldötte Székelykeresztúr Löbliche-

Stadhauptmannschaft-jához: *Bitten uns gefl. anzuzeigen, wann bei Ihnen der nächste Viechmarkt stattfindet?* Szomorú bizonyítéka ez is annak, hogy ujabban a született magyar tisztviselők mily nagy mértékben szorttatnak le minden közpályáról az idegen származásúak és nemzeti-ségi szülöttek által. Báró Stummernek óriási uradalmi vannak Nyitrában, de az összes tisztartó személyzete sült idegen, kik előtt egy a cél: *azt a hazát és nemzetet, mely nekik kenyeret ad, gyakran úgy, hogy saját gyermekei szájából veszi ki, minden téren és minden alkalommal meg szégyeníteni, megalázni!* Ne Stummer báró személyzete szégyelje magát, hanem szégyelje a magyar nemzet, mely ilyen meggyalázásokat képes eltűrni. A székelykeresztúri Székely Társaság mozgalmat óhajtat indítani az iránt, hogy *se a társadalomban, se a hivatalos életben egy magyar ember se válaszoljon idegen levélre és egyetlen magyar alatt-valóval sem fog — még szükségből sem — más nyelven, mint magyarul beszélni, legföljebb tolmács útján.*

— Az alsó-fehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület évi közgyűlésén, melyen Csató János, kir. tanácsos elnököt, az elnök bejelentette hogy az egyesület gazdag gyűjteményével beköltözött a Gyulafehérvár város által e célra felajánlott muzeum-épü-letbe. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a mi-riszlói csata emlékoszlópa az egyesület fáradozásából el-készült. A közgyűlésen Ujfalu József dr. apátkanonok felolvasást tartott a gyulafehérvári székesegyházról, mely Szent-István korából való.

Végül a megüresedett hivatalokat töltötték be: Ügyész-szé dr. Felszegi Lajos ügyvéd, ellenőrré Polonyi Gyula postafelügyelő választatott. Választmányi tagok lettek: Zomora D. kanonok, Pál A. főgymn. igazgató, Bodrogi J. és Kárpiss J. főgymn. tanárok, Ucsnay István katonalelkész, dr. Lengyel Gy. m. aljegyző, Márcel Elemér gyógyszerész, dr. Gál Béla tisztügyész, Jónás Adolf nagy-birtokos és dr. Elekes Viktor ev. ref. esperes.

Az egyesületnek 145 tagja van. A múlt év bevétele 3417 K. 17 fillér. Kiadása 3218 K. 74 fillér. Az egyesüle a Hunyadi-emlékre eddig 8300 koronát gyűjtött.

— Nyilvános könyvtár. Miskolci tudósítónk üdvös és életrevaló mozgalomról értesít. Mozgalom indult meg ugyanis, mely célul egy közkönyvtár felállítását tűzte maga elé. A kultuszminiszter is támogatja a mozgalmat s Fejérfataku László dr. és Schmherr Gyula dr. már jártak Miskolcon s a kormány megbízásából megtekintet-ték a Teőreök-féle könyvtárat.

— Győr város ünnepe. Kettős ünnepe lesz váro-sunknak jövő vasárnap — írja győri levelezőnk. Nemzet-ünnepe, mert egyik legdicőbb királyunk, Sz. László emlé-kének hódolunk. Azután városi ünnep, mert 150 év óta hordozzák már ez ünnepen Sz. László fejereklyéjét körül a városban fogadalomból, hogy az 1763-iki nagy földren-gések alkalmával a város minden nagyobb szerencsétlen-ségtől megmenekült.

— Kolozsvár város pénzkezelése. Gunda László miniszteri számtanácsos, ki a kolozsvári rendőrség köré-ben felmerült szabálytalanságok megvizsgálására ment le, hónapok óta foiytatott vizsgálatát befejezte s erről a napokban tett jelentést a belügyminiszternél s a kolozs-megyei főispánnál. A belügyminiszter utasította Gundát, hogy az összes városi pénzkezeléssel megbízott hivata-lokat vizsgálja felül. Ugy látszik, rosszat mutattak az első vizsgálat számadatai. Ki tudja, még mi sül ki a vizsgálat végével?

FŐVÁROS.

— A főváros pénzügyi és gazdasági bizottsága ma délelőtt ülést tartott. A kórházi alapok 1901. évi zár-számadása volt az ülés első tárgya. A kórházak 1901. évi számadása 138,870 kor. bevételi többletet mutat fel. A törvényhatóságok ellenben 652,000 koronával vannak hát-rálékban betegápolási díj címén. Heltai Ferenc az orvosok számát kívánja emelni, Feleki Béla is. Közömben elfogad-ják a zárszámadást. Eulenberg Salamon sürgeti az államj kórházak felállítását. Viola tanácsos válaszol a felszólalá-sokra, s kijelenti, hogy a főváros tőle telhetőleg igyek-szik a kívánságoknak eleget tenni. A kórházak költségve-tését állapították meg ezután. Kiadás 278,823 korona, rendes betét 53,700 korona. Ápoási díjakból fedezendő 2,735,119 korona. A kórházi zárszámadásokat és előirány-zatokat elfogadták. Következett ezután a főváros 1901. évi zárszámadása. A zárszámadást egészben és részleteiben a bizottság elfogadta. A sártésközvágóhíd újabb felszere-lései számára 650,000 kor. szükség van, megszavazták. Több kisebb jelentőségű ügyet intéztek még el s az ülés véget ért.

HA IZZAD.

ha visket a teste, ha sömörös, ha bőrkülté-sei vannak, ne csináljon semmit, csak egy tégely **Erényi-féle ICHTIOL SALI-CYLT** vegyen. Stagnalan. Ara 3 korona.

Széküldi: **ERÉNYI Diana-gyógyszertár**
BUDAPEST, Károly-körut 5. (Dob-utca sarok 97.)
Főraktár: **TÖRÖK, Király-utca 12. és EGGER** gyógyszertár, Váci-körut 17.

Albert, szász király meghalt.

Budapest, június 20.

Szászországra gyász borult. Albert szász király tegnap 8 óra öt perckor meghalt.

Halála nem jött váratlanul. A hetvenhárom éves aggasztán már néhány hete betegeskedett s az orvosi jelentések, bár tartózkodó hangon, előkészítették a világot a híres Wettin-család e nagy történelmi nevezetességű sarjának kidőlésére.

Az uralkodó ház, amelyből született ma Európa hét trónját bírja. Birtokukban van: Szászország, Nagy-Británia, Belgium, Portugália, Bulgária, Szász-Weimár-Eisenach nagyhercegség és a három szász hercegség mind egy-egy Wettin-t vall uralkodójának. A család uralma alá tartozó országok területe meghaladja a 30 millió négyzetkilométert, lakosságuk száma pedig a 430 millió lelket. Óriási hatalom ez. Ővék a száraz föld egész területének több mint ötödrésze a világ lakóinak negyedrésze az egyszerű sváb lozagtól származó Wettinek jogára alatt él.

E családnak egyik legérdekesebb multu tagja volt Albert király, ki 1828. április 23-án született Drezdában. Atyja János herceg, a későbbi szász király, anyja Amália bajor hercegnő volt. Születése nagy örömet kellett, mert a család szászországi ága kihalóban volt. A trónra és katonának nevelték. 1843-ban lépett mint hadnagy a hadseregbe, 1849-ben pedig már mint tüzérszázados részt vett a schleswig-holsteini háborúban s vitézül küzdött végig. 1853-ban a szász gyalogsapatok parancsnoka lett. 1866-ban Ausztria oldalán a poroszok ellen harcolt, de a háború után kibékült a poroszokkal s a német-francia háborúban a német hadsereg egyik legvitézebb hadvezére volt. Együtt munkált a német egység megerősítésében.

Trónra 1873. október 29-én került s 29 évig uralkodott mindig népének érdekeit tartva szem előtt. A tudományok és művészetek ápolására nagyszertű palotát építtetett Drezdában és Lipsében és Chemnitzet a német birodalom legelső iparos városai közé emelte. 1898-ban ünnepelte hetvenedik születésnapjával egyszerre uralkodása 25-éves jubileumát s ezen II. Vilmos császár és királyunk, akihez belső barátság kötötte is részt vett.

Az elhunyt király házasságából, amelyet Karola holstein gottorp wasai hercegnővel, Wasa Gusztáv herceg leányával 1853. június 18-án kötött, gyermeke nem született s így a szász trón az elhunyt testvéröccsére György hercegre száll.

Betegsége mintegy két héttig tartott. Egész tegnapelőtt beteg bár, maga intézte az államügyeket, de tegnap már György herceget rendelte ki helyettesül.

A mult éjszaka aránylag nyugodtan mult el s a beteg még jó étvágygyal regge izett. Később azonban elvesztette eszméletét s egész nap eszméletlen volt. Ereje rohamosan hanyatlott s oxigénnel hosszabbították meg végső óráit. A királyné, akit az ápolásban Fünfkirchen grófné támogatott, folyton a haldokló ágya mellett tartózkodott.

Királyunkat legfőbb barátjának halálhíre igen lesújtotta, s hir szerint Drezdába utazik a temetésre.

Távirataink itt következnek:

Drezda, június 20. Albert király halála miatt 24 heti udvari gyászt rendeltek el. A legközelebbi nyolc napon semmiféle ünnepséget, mulatságot, színházi előadást nem tartanak.

London, június 20. A lapok mind hosszabb cikkekben emlékeznek meg az elhunyt szász király életéről és működéséről. A *Morningpost* szerint Albert király a német birodalomnak egyik főszlopa és Európa egyik legkedveltebb fejedelme volt. A *Standard* azt mondja: Albert király a német nemzetnek tanácsban és hadban egyaránt nagyszolgálatokat tett. A *Times* ezt írja: Angliának nagy oka van arra, hogy csatlakozzék a király halálán való gyászhoz és résztvesz a fájdalomban, a mely egész Németországot érte Albert király elhunytával, a kinek személyes tevékenysége hozzájárult a német birodalom nagyságának megalapításához s a kinek élete figyelemreméltó példája a német nemzeti jellem legelőkelőbb és legvonzóbb tulajdonságainak.

London, jun. 10. A windsori kastélyban holnapra tervezett bál a szász király halála miatt elmarad.

Drezda, június 10. Albert király holttestét holnap áthozzák Drezdába. A holttest este 9 órakor érkezik a drezdai főpályaudvarra, ahonnan rögtön a katolikus udvari templomba viszik, ahol 23-án este 9 órakor örök nyugalomra helyezik. Ma délelőtt 10 órakor a város összes templomaiban meghúzták a gyász jelét. Este 7 órakor gyásztisztelet lesz. György király valószínűleg ma tér vissza Sibyllenorthból Drezdába.

NAPI HIREK.

Budapest, június 20.

T. előfizetőinket, kiknek június 15-én lejárt az előfizetése, kérjük az előfizetés mielőbb való megújítására, hogy a lap szétkúrdásában fennakadás ne történjék.

— **(Időjárás.)** Június 20. A magyarországi meg a bukovinai depresszió kevésbé északnyugatra vonult és az északnyugati minimum Anglia fölött kifejlődött. A magas levegőnyomás Európa éjszaki és déli részeit borítja. Európában a hőmérsék változatlan maradt. Jelentékeny esők Angliában, Franciaországban és Németország partjain voltak. Utóbbi helyről zivatarokat is jelentettek. **Házánkban** az idő hűvös, szeles és borús jellegét megtartotta. Eső sok helyütt esett, mennyisége azonban kevesebb volt, mint az előző napon. **Várható:** a hőmérséklet emelkedése mellett sokhelyütt, főleg éjszakan és nyugaton esőkkel (zivatarok.) **Hőmérséklet:** 17.1.

— **(Személyi hírek.)** Potocki András grófnak, Galicia és Lodomeria királyság és Krakó nagyhercegség országos marsalljának a király a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. — **Sándor szerb király** — **belgrádi távirat** szerint — az őszszel meglátogatja a cárt. Azonban csak egyedül utazik, mert a cárné nem hajlandó Draga királynét fogadni. — **Tallian Béla** királyi biztos ma reggel a szerb királyi pár látogatására Belgrádba érkezett. Egyenesen a konakba hajtatott, hol a királyi pár fogadta. — **Fejérváry Géza** báró honvédelmi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett — **Beck** báró vezérkari főnök, a vezérkar magyarországi utjában Nagy-Szécsénybe ért, ahol díszesen fogadták. A tábornagy Ruzsínó Antal földhírtokos házába szállt. — **Surdica** miniszterelnök Bukarestből Karlsbadba utazott furdózásra. Távollétében Aurelian belügyminiszter helyettesíti. — **Rezek** miniszter ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson volt a királlyal.

— **(Az egyetem új rektora.)** Az egyetemi rektorválasztáson tudvalevőleg mind a két jelölt egyenlő számu. szavazatot kapott s így a kultuszminiszter elé került az ügy döntés végett. A miniszter döntése alapján **Ajtai K. Sándor** lett a rektor. A miniszter két precedens eset alapján azzal a megokolással döntött, hogy **Ajtai K. Sándor** már 1872-ben nevezték ki nyilvános rendkívüli tanárrá, holott **Högyes Endrénének** egyetemi tanárrá való kinevezése csak 1876-ban kelet.

— **(Pusztító áradás.)** Deésről táviratozzák: Az újabb esőzések következtében a Szamoskiáradt és elöntötte Deésnek egy részét és sok községet. Bethlenben két ember vízbe fullt. A galgói malmot a molnár családjával együtt elsodorta a víz. Kackon egy holttestet fogtak ki a vízből. A blenkemezei körjegyzői irodát mindenestül elragadta az ár. Deés Aknán 50 hold hegység lesüllyedt és megrongálta az iparvasut sinjeit. Deés, Beszterce és Zilah között szünetel a vasúti forgalom és a kocsiközlekedés is veszedelemmel jár. A vasuton 300.000, a közutakon 60.000 korona kárt okozott az árvíz. A kormány vetőmagot küldött a lakoságnak. Deésy főispán, Bándy főjegyző és Szilágyi polgármester a lakossággal és a katonasággal éjjel-nappal talpon vannak. Az inség nagy. Még folyton esik és a Szamos még egyre árad.

— **(Házasságok.)** **Haller Jenő** gróf cs. és kir. huszárhadnagy házasságot kötött **Béldy Rózsika** grófnővel Kolozsváron.

Kirch Ottó máv. hivatalnok házasságot kötött **Zorkócy Margittal** Murányon.

Kolbenheyer Gyula uradalmi erdősz. házasságot kötött **Tomanócy** Sáríkával Alsó-Csöppönyben.

Novák Agoston bánya-mérnök házasságra lépett **Pör** Lujzával, Pécs-bányatelepen.

Éltes Lajos csikustnádi tanító mult vasárnap kelt egybe **Tamás** Erzsikével.

Belényesi Sándor honvédfőhadnagy házasságot kötött **Veah Annuska** kisasszonnyal Marosvásárhelyen.

Jenei József mezőcsávási birtokos házasságot kötött **Gorove Anna** urhölgygyel Marosvásárhelyen.

— **(Lyubomir hível.)** Eddig azt hittük, hogy a szociálisták mindama szélsőségek mellett is, melybe a nyomor az emberi lelkeket sodorja, tartózkodni fognak az ember legutálatosabb és semmi körülménnyel nem menthető megtévelyedésétől, a hazafiatlan cselekedetek-től. De most abból a nagygyűlésre való készüléskből, melyet a szociáldemokraták július 6-án a Garay-téren tartanak, azt látjuk, hogy nincs a földön szenny, amit fel ne ölelnének. Felöltették Pavlovics Lyubomirt is, a magyar társadalom szeméjtének szeméjtét.

Egy felhívást bocsájtoztak ma ki, mely azt mondja, hogy az utóbbi időben több ízben előfordult, hogy egyes képviselőket erőszakkal meg akarnak akadályozni hivafásuk teljesítésében s ez ellen a munkásoknak erőiesen tel kell lépniök s megvédeni a népképviselőket a képviselők ellenében. Azt mondja továbbá a felhívás, hogy az országgyűlés nem kaszinó, ahol a többség csak azt túri meg, aki az ő izlésének megfelel.

Akit a nép oda beválasztott, annak joga van az országgyűlésben szavát felemleni, bármint vélekedik is róla a többi párt. A felhívás azt mondja végül, hogy a munkások, ha kell, a legerélyesebb eszközökhöz fognak nyulni, hogy a népképviselőket megvédelmezzék, habár még most nincs benn egyetlen képviselőjük sem, akinek szólásszabadságát kellene megvédelmeznök. A gyűlésre, melyet nagyszabásúnak terveznek, a jövő héten 50.000 felhívást fognak szétszítani a gyárak munkásai között. Nem háborít fel minket a szociáldemokratáknak e hazafiatlan cselekedete, habár az egyenes és nyílt tüntetés a „Szózat“ és „Himnusz“ ellen, sőt örvendünk, hogy jövőjüknek ezzel utját vágják. Mert tudják meg, hogy míg ebben az országban egy magyar hazafi lesz, a magyar képviselőházba nemzetközi szociálista képviselő a lábát be nem teszi.

— **(Csokonai szülőháza.)** Debreceni tudósítónk írja, hogy a Csokonai-Kör Csokonai szülőházát, mely iskola volt eddig, elkérte a várostól, hogy azt örök időkre biztosítsa az enyészettől. A város szívesen beleegyezett, csak azt kötötte ki, hogy várjon az átadással addig a Kör, míg az iskolák szabályozása megtörténik.

— **(Háborusdi a Duna mellett.)** Érdekes hadgyakorlatok folytak le tegnap Budapest környékén a Duna mentén, hol a szárazföldi csapatok a monitorokkal együtt működtek. A gyakorlat abból állott, hogy az egyik hadosztály csapatai nyugat felől **Úröm** és **Békásmegyér** környékére érkeztek, hogy az ellenséges hadosztálynak a Dunán való átkelését megakadályozzák. A támadó hadosztály kelet felől jöve **Káposztás-Megyér**-től éjszakra a szentendrei sziget déli csucsnál a dunai hadihajók segítségével, melyek irtó tüzzel árasztották el az ellenséges csapatokat, s azokat állásukból kiverve, kioroszakolták az átkelést. A csapatok ponton-hidakon, melyeket a próbaháború közben vertek az utászok és naszádokban keltek át a folyamon. A tanulságos és érdekes gyakorlatot a vezérkar élén **Lobkowitz** Rudolf herceg, hadtestparancsnok is végignézte.

— **(A vizsga.)** Vizsga előtt jön az apa a tanítóhoz, a III. a osztály főnökéhez, a Möríc fiu után tudakozódni:

— Hogy hívják a fiut?

— Abelesz.

A tanító gondolkozik, egyszerre felkiált:

— Ah, az a Bé-be lesz!

A leányok felelnek a vizsgán. Kérdi a vizsgáló biztos, ama tanúyi bácsi:

— Mondj kicsike nekem németül színeket.

A leány mondja, körölnézve társnőin, emlékezet okáért: veisz, grün, blau svare...

— No még, kicsike.

A kicsike zavartan néz körül s aztán diadalmasan szól:

— Kón!

— **(A martiniquei katasztrófa.)** A martiniquei szigetről mostanában tért vissza Párisba **Knight** szenátor, ki szemtanuja volt a borzalmas katasztrófának. Több újságíró előtt elmndta, hogy megmenekülését annak köszönhette, hogy a kitörés idején Préchur községben volt, mely nem pusztult el. Atyja s családja Saint-Pierreben veszték el a katasztrófakor. Knight szerint a lakosság menekülését az akadályozta meg, hogy az előtörő nagy mennyiségű gáz a levegőből elvonta az oxigént, s így történt, hogy az emberek az utcán menekülés közben fulladtak meg.

— **(Betörök világa.)** Vagy a betörök nem akarnak nyári szabadságot, vagy a rendörök vették már azt ki eddigelő nagy mértékben. A betörök garázdálkodásai ezt mutatják legutóbb. A bécsi rendőrség átiratot intézett a budapestihez, hogy Budapestre menekült egy bécsi betöröbanda. Nyomozza ki és fogja el. Ezek nem kerültek még hurokra. Ellenben elfogott a rendőrség egy másik betöröbandát, kik hónapok óta üzték garázdálkodásaikat. A banda tagjai: Kubik Ádám, Mediák Nándor, Fodor Lajos. Azonkívül egy Sajgó-Lados István került hurokra, ki a Ferencrendiek kolostorába készült betörni. Ezt a derék férfit a klastrom télviz idején kegyelemből szolgál fel fogadta. De lopott s elcsapták. Tegnap a pincében találták meg s bár tagadta, kiderült, hogy az innét vezető lépcsőn akart a rendházba hatolni. Valószínű, hogy meg akarta a rendfőnököt is gyilkolni. Letartóztatták, több bűn is nyomja jelkét.

Egyben felhívjuk a főkapitány ur figyelmét egy sajnálatos körülményre. Ha az ember lakásában valami gazember garázdálkodik, ellop, elrabol valannit, s az ember a rendőrség segélyét veszi igénybe: rosszábul jár, mint a betörökkel. A nyakára küldenek egy *egyént*, ki azt mondja, hogy ő titkos rendőr. Az kedélyes, durva modorban körölnéz, gorombáskodik s elmegy, — az embert meidéz, ott egy irnok ur gorombáskodik s basáskodik az emberrel. Egy szóval a közrendörtől az irnok urig az egész személyzet mutatja, hogy ők mekkora urak — de az ellopott holmi sohasem kerül meg. A betörök kezdenek alaposan garázdálkodni, a főkapitány ur legyen kegyes intézkedni, hogy személyzete ne garázdálkodik, hanem intézkedjen.

— (Rövid hírek.) **Lányok érettségije.** A Barsay-utcai főgimnáziummal kapcsolatos leánygimnáziumi kurzus tizenkét növendékének tegnap volt meg az érettségi vizsgálata. A tizenkét növendék közül 6 jelesen, három jób három pedig egyszerűen érett lett. — **Az eskütéri hid környékén** a pesti oldal területén átjárót nyitottak a gyalog-közlekedés számára. — **A diákkongresszus** most küldi szét plakátjait. A plakát a várhegyi oldalt ábrázolja a Gelléri-hegygyel, a Mátyás-templommal és a Lánchíddal. — **Humberték kastélyát** és berendezését tegnap árverezték el Vivesuxban. Az árverés, amelyen sokan vettek részt, nagy összeget eredményezett. — **Zászlószentelés.** Június 15-én szentelték föl a déghi ipartestület új lobogóját a plébánia templomban. Balleg András plébános nagyhatású beszéde után a zászló anyja: Festetich Pál gróf felesége, született Pálffy Fanni grófnő szalagot kötött a felszentelt zászlóra. — **A hatvani új evangélikus református anyaegyház** június 15-én iktatta be hivatalába első megválasztott lelkészét, Tokay Istvánt. — **Sztrájk Triesztben.** Ma tizenkét különféle kereskedelmi cégnek 450 munkásnője és egy reszelőgyárnak 40 munkásnője bérkülönbség miatt abbahagyta a munkát. — **Menházat emelnek** szegények és agok számára Petróvácon. E célra a község képviselőtestülete 10,500 koronát szavazott meg. — **A kolozsvári fellegrár** — mint már írtuk — a sok esőzés miatt omladozni kezdett. A sziklák megindultak oldalából s egy házat már össze is romboltak. A rendőrség megtette az óvintézkedéseket. — **Az országos közegészségügyi** egyesület Kolozsvár vidéki osz. álya f. hó 22-én tartja második tanulmány utját. Miránculások helye ez alkalommal *Jeanye* fürdő. — **Betiltotta a kolozsvári** polgármester a Kolozsvári Frissülés utcai árusítását lázító cikk közlése miatt. Hasonló sorban részesült N.-Váradon a „Kis Élelap.” — **Tűz pusztított Csik-Madéfalván.** Három gazdának minden vagyona elhamvadt. A kár jelentékeny. — **Kenyér nélkül maradt több száz** munkásalád, mert a *kaláni* bányafürdő beszüntette a *ruszkicai* és *ruszkabányai* vasművek üzemét. A nyomor nagy, a munkások kivándorlásra készülnek.

x **Hölgyeim!** Tessenek megfektetni a Szent-Lőrinc porcellán-festőgyár városi raktárában, Teréz-körút 32. szám alatt naponta beérkezőt újdonságokat. Szent-Lőrinc porcellángyár. Városi raktár Budapest, VII., Teréz-körút 32. szám. Kuhinka István örökösök üvegyárának főképviseletje és egyedüli raktára.

x **Osuz és köszvény** ellen elismert legkitűnőbb szer a Zoltán-féle kenőcs. Ára 2 korona. Zoltán Béla gyógyszerár Budapest, V., Sétány-utca és Szabadság-tér.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Herceg és Horvát, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „Adria” szállóval szemben létező női divat-áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A martiniquei ünnepély.** Kapuzás után még egyszer szép közönség gyűlt össze tegnap az Operaházban. A martiniquei áldozatok javára a budapesti újságírók egyesülete igen szép ünnepet rendezett, amelynek anyagi sikere is számottevő volt. A műsor igazán szép, tartalmas volt, amelyet a Szabados Károly Marseillaise-ábrándja nyitott meg. Ezután Varsányi Irén lépett a függöny elé és szegény martiniquei kreol fiúnak öltözve *Pásztor* Árpádnak a prologusát mondta el. Ugyanő köszönte meg a program végén a *Heltai* Jenő által írt verssel a közönség áldozatkészségét. Nagyon érdekes volt az Operaház nyolc magánénekesnőjének az éneke, akik a *Lakmé*-ből s a *Cigánybáró*-ból énekeltek. *Dirckens Annie* és *Takács Mihály* is pompásan előadott dalokkal értek el nagy tettségűt. *Török Irma* cigányzenekísérettel gyönyörű magyar dalokat szavalt. *Márkus Emilia* pompásan adta elő franciául a *Riffault* Agvstón budapesti francia főkonzul szép alkalmi költeményét. Az Operaház zenekara újdonságot is játszott a *Biret* Arlesienne-suitejét. Poctikus, finom megkapó munka ez, különösen a harmadik és az utolsó tétel feledhetetlenül gyönyörű. A zenekartól még a *Berlioz* Rákóczy-fantáziáját is hallottuk, csak hogy igen lassu tempóban. Végül Miss *Duncan* táncolt.

* **Nagy István képképzőművész.** Csik-Szeredéből írják, hogy Nagy István festőművész, aki meggyében országos hírt szerzett már magának, érdekes képkiállítás rendez saját műveiből *Gyergyó-Szentmiklóson*. A tehetséges székely fiú, aki a müncheni akadémián első elismerő oklevelet nyert, mint Csik-Szeredében rendezett tárlatán is beigazolta, megérdemli a lelkes támogatást.

* **Zenészet vizsga.** A *Nemzeti Zenedé*-nek Kladvikó Vilmos hegedűművész tanár vezetése alatt álló első négy hegedű osztálya tegnap tartotta záróvizsgáját, nagy és előkelő közönség jelenlétében. A több mint negyven növendék szép készülségről tett tanúságot, úgy, hogy a

vizsgálobiztosok a legnagyobb elismeréssel adóztak *Kladvikó Vilmos* tanárnak, kiváló művész-pedagógiai rendszerért. A vizsgán különösen kitűntek; *Vérsi Lenke*, *Faragó Kornél*, *Nyári Juliska*, *Páldy László* és *Darnay József*.

* **Magyar dalosok Lembergben.** A *szatmári* dal-egyesület nagy körútra készül. *Vajay Imre* elnök vezetése mellett beutazzák hangversenyeket rendezve a lengyel fürdőket s azután Lembergbe utaznak, hol két hangversenyt rendeznek. A művészi körúton részt vesz a 12 éves hegedűművész *Fényes Mártha* is. A körút tiszta jövedelmét Chopin zeneköltő Lembergben felállítandó szobrára fordítják.

* **Színházak műsora.** 1902. június 20-án. *Magyar kir. Operaház.* (Zárva.) *Nemzeti Színház.* Ibolyafelő. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Népszínház.* Kin fu. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Vígyszínház.* Az órnagy ur. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Magyar Színház.* A postás fiú és a huga. (Kezdete fél 8 órakor.) — *Hővárosi nyári színház.* A kereszt jelében. (Kezdete 7 órakor.) — *Városligeti színház.* Egy magyar huszárkapitány Bécsben. (Kezdete fél 8 órakor.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A Győrffy-Rakovszky-párba.** Most itélkezett a budapesti törvényszék másodszor azért a párba, amelyet *Győrffy Gyula* dr. és *Rakovszky István* képviselő vívott az ismeretes *Adria*-ügyben *Rakovszky* részéről történt támadás miatt. A törvényszék *Győrffy*-t, ki a párbaiban jelentéktelen sebet kapott, 2 napi államfogházra ítélte. Az ítélethez *Győrffy* megnyugodott, *Rakovszky*-t már előbb 3 napi államfogházra ítélte a törvényszék.

§ **A csikszentimrei zendülés.** Óriási terjedelmű bűnpör tárgyalását kezdte meg a csikszentimrei törvényszék. A csikszentimrei harmadévi zendülés negyvenhat vádlottja áll a bíróság elé, hogy számot adjon a vádról, melyet hatóság ellen való erőszak és zsarolás címén emeltek ellenük. A szomorúan érdekes pörnek, a mely előreláthatólag hetekig fog tartani, előzményei ezek: 1900 január 15-én Csik-Szentimre községében arányosítási tárgyalás volt kitzve, amelyre *Kovács Lajos* törvényszéki urbéri bír., *Boeskor Antal* aljegyző és *Kelemen Ádám* mérnök szállottak ki a községben. A községhezát a tárgyalás napján az urbéreskek s a szegény nép száza lepték el. Mikor a bíróság elrendelte az arányosítást felolvasását, az eddig fojtott keserűség kitzört, a tömeg fenyegetőleg lépett föl. Botok emelkedtek a levegőbe s fenyegetések hallatszottak, hogy vér árán is megakadályozzák az arányosítást. A kiküldöttek a nép dühe elől a mellékszobába menekültek s a jelenlevő öt csendőr alig tudta őket megmenteni. Eközben a nép azt követelte a bizottságtól, hogy az arányosítás megszüntetéséről jegyzőkönyvet állítson ki, s a birtokosoktól, hogy arányrészeikről mondjanak le. A sarokba szorítottak mindkettőt meg is tették. Ezer szerencse, hogy így történt, mert a fellázított nép iszonyu jelenetet rögözött volna. Az elkeseredettek lázongását három hétig tartó katonai kényszer-elzáró-lással végképp elnyomták. A vádirat 46 ember ellen emel vádat s a főtárgyalásra 177 tanút idéztek be. A monstruozus bűnpör tárgyalásán az elnöki széklet *Perjéssy Mihály* dr. törvényszéki elnök tölti be, a vádat *Knörr Ferenc* dr. aljegyző képviseli s a 46 szerencsétlen embert, akik inkább áldozatok, mint bűnösök, *Erőss Vilmos* dr., a kitűnő jogász védi. A tárgyalás iránt óriási az érdeklődés.

KÖZGAZDASÁG.

Telepítés Kecskeméten. Kecskeméten 100 munkás családot telepített *Kada Elek* polgármester. Az új kecskeméti pusztai polgárok Mindszentre, Szegvárra és Tápéra valók. Minden család két hold földet és lakóházat kapott, melyet évi 40 koronával törleszt.

Selyemtenyésztés Debrecenben. A selyemtenyésztés hasznos munkájával igyekszik a földmívelési miniszterium Debrecen szegény családjainak kenyeret juttatni. A városban legutóbb selyemtenyésztő telepet létesítettek, amelynek révén eddig kilencven család kap biztos kenyeret. A szegárdi intézetnek két oktatónője tanítja a jelentkezőket, akiknek száma örvedetesen szaporodik.

A központi vásárosarnok árai. Június 20. (Vámos és Bruszt hat. közv. üzleti jelentése.) A mai hetivásár kissé élénkebb volt. A mai nagybani jegyzések: *Husfélék:* vidéki marhahús eleje 62—72, hátulja 72—88 korona 100 kilonként, előlt borjúk bőrben hosszan levonás nélkül 68—80 fillért jegyeztek. *Tojás* ma nagyobb mennyiségben került a piacra és I. r. friss telt alföldi áru 58—59, és erdélyi 57 koronával nyert elhelyezést eredeti ládánként. *Vaj:* I. r. szövetkezeti édes tejszínből készült kiválóan kedvelt jegyű teavaj fél kilós darabokban 2—2.20 egyéb jegyű 1.—5 kilós darabokban 1.80—1.90 és jó friss főzvaj 1.40—1.60 koronát jegyzett kilonként min-

ség szerint. *Őzek* kilonként 1.50—1.60 koronával keltek el nagyság szerint. *Trieszti ropogós cseresznyét* 44—46 fillérel adtuk kilonként.

Budapesti tőzsdék.

Gabonátözsde. Készárúüzlet.

Tartózkodó vételkedv mellett lanyha volt a mai készárúüzlet. A malmok mindössze 8000 mm. búzát vásároltak néhány fillérel olcsóbb áron.

Folyó hó 18 este 6 órától
19 „ 6 óráig

	érkezett	elment
búza	4498 mm.	— mm.
rozsa	—	—
árpa	351	—
zab	879	—
tengeri	505	8991
liszt	204	12893
korpa	—	1117

Eladatott: Búza: Tiszavidéki: 450 mm. 89 kgr. 10.00 K. 1200 mm. 79. kgr. 9.75 K. sárga keverékes, 400 mm. 78.5 kgr. 9.95 K. sárga keverékes, 100 mm. 78.8 kgr. 9.65 K. búkkönyös. — Hód-Mező-Vásárhelyi 700 mm. 77 kgr. 9.75 K. — Fejérmegyei: 200 mm. 78 kgr. 9.60 K. — Pestmegyevidéki: 200 mm. 78.5 kgr. 9.95 K. 200 mm. 78.8 kgr. 9.95 K. 350 mm. 77.5 kgr. 9.95 K. 100 mm. 77 kgr. 9.80 K. 100 mm. 73 kgr. 9.25 K. 100 mm. 76 kgr. 9.45 K. Szerb: 1000 mm. 76.5 kgr. 9.17 és fél k. — Bácskai: 500 mm. 76.2 kgr. 9.70 K. 400 mm. 76 kgr. 9.70 K. 440 mm. 74.7 kgr. 9.70 K. 160 mm. 85.5 kgr. 6.70 K. — Raktáraru: 1500 mm. 78.5 kgr. 10.05 K. — Árpa: 350 mm. 5.72 és fél 3 hó ab hajó. — Zab: 100 mm. 70.40 K. készpénzfizetés mellett 6000 mm. 7.10 K készpénzfizetés mellett, 1000 mm. 7.40 készpénzfizetés mellett. — Tengeri: 300 mm. 5.06 készpénzfizetés mellett, ab hajó.

Határidőüzlet.

Lanyha hangulatban nyílt meg a határidőpiac. A beérkező panaszos híreket tartózkodva fogadják nálunk mert ezekkel szemben több oldalról megnyugtató jelentéseket veszünk a vetések állásáról. A borult idő folytán mégis néhány fillérel emelkedtek az árfolyamok.

Délben jegyez: októberi búza 7.93—94, októberi rozs 6.55—56, októberi zab 5.80—81, júliusi tengeri 5.05—06 augusztusi tengeri 5.12—13, 1903. májusi tengeri 5.09—10.

Érték-tőzsde.

Előzőzsde: Osztrák hitelrészvény 683.25. Magyar hitelrészvény —. 4 százalékos arany —. Koronajáradék —. Leszámitoló —. Jelzálog —. Rimamurányi —. Államvasút 704.—. Déli vasút —. Alpések —. Márka —. Városi villamos —. Ipar és kereskedelmi bank —. Közutvasút —.

Zárlat: Osztrák hitelrészvény 684.— Magyar hitelrészvény 704.—, 4 százalékos arany —. Korona. —. Leszámitoló —. Jelzálog bank —. Rimamurányi —. Államvasút 705.50 Déli vasút 72.—. Alpések 414.—. Márka —. Városi villamos —. Ipar és kereskedelem —. Közuti vasút —.

A szerkesztő postája.

L. D. Nemes-Vid. Köszönet a buzgólkodásért!

M. G. Balavásár. Benedek Elek „Testamentum és hat levél” című könyve (ez t. i. a pontos címe) a Singer és Wolfner könyvkiadó cégnél (Andrássy-ut 10.) kapható 2 koronáért.

Cs. I. S.-Szentgyörgy. Megkérdezzük s ezen a helyen megismerjük.

K. J. Kondoros. Helyesen gondolkozik. Közöljük a *Mentő munká*-ban.

E. V. Csik-Szereda. Nagyon lekötelezve, ha a tárgyalásról tudósítást küldene vagy küldetne. Innét most, sajnálatunkra, senki sem mehet le.

Egy magyar nő. Magunk is mindig úgy gondoltuk, hogy ön nem alamizsnát gyűjt székely véreinknek, hanem az a nemes cél vezérli, hogy az így öszszegyűjtött pénzen valami munkához juttassuk. Hogy a gyűjtés körül reményekben csalódtok: azt mi előre láttuk. Az emberek nagy tömegéről egyező a véleményünk. A székely, ha hitvány emberről mond véleményt, e pár szóba foglalja: „nem minden ember — ember.” Mi ezt kipótoljuk ezzel: s nem minden magyar — magyar. Azarral, kinek dolgai oly nagyon tetszenek önnek (másoknak is), nagy valószínűség szerint találkoznak a nyáron s akkor átadjuk üzenetét. Valóban látszik, hogy ön is, ő is Rákóczy és Kossuth megyéjében születtek: bizonyítja lelkük magyarsága.

Laptulajdonos a „Magyarság” kiadóvállalata.

Fióktüzetünknel a ház lebontása miatt nagyon olcsó árak.

- 1 legújabb angol homespun női gallér 110 cm. hosszú, remek színekben . . . 6.50 frt.
- 1 nagyon elegáns francia batiszt pongyola . . . . . 4.50 "
- 1 elegáns utcai ruhára való angol zephir, minden hozzávalóval és diszszel 2.50 "
- Legfinomabb francia battist teljes ruhára, minden hozzávalóval és csipkediszszel 2.95 "
- Francia delein, remek színek és mintákkal, egész pongyola vagy ruhára való, hozzávalóval és diszszel (7 m.) . . . 4.- frt
- Legfinomabb Cloth, remek színekben, selyem fényű blousra, alsó szoknyára stb. alkalmas, 140 cm. széles, méterenként . . . . . -70 "
- 1 ablakra való csikos tunis-szővet függöny bordó, teget és krém színekben 1.50 "

- Gyönyörű mintás csipkefüggönyök, m. kint -20, -30, -35, -50, -60 frt.
- 1 legfinomabb cloth vagy cachmir paplan 2 személyre való, minden színben 4.50 "
- Paplanlepedő finom vászonból . . . . . 1.80 "
- 1 vég remek Herczeg-vászon 30 rőt. . . 5.25 "
- 1 vég dunna-vászon 30 rőt. . . . . 3.95 "
- 1 vég finom chiffon 30 rőt. . . . . 4.75 "
- 1 vég lepedő-vászon varrás nélkül. . . 7.50 "
- 1 vég czérna-kanavász 30 rőt. . . . . 3.80 "

Vidékre utánvét mellett lelkiismeretes kiszolgálás.

Pártoljuk a magyar céget!

HERCZEG és HORVÁT BUDAPEST, VII. ker. Kerepesi-út 52. sz. a Adria-szállóval szemben

SZINHÁZAK.

Szombaton 1902. június 21-én.

- Nemzeti Színház.**
A nagy Galeotto.
Kezdeté fél 8 órakor.
- Magyar Színház.**
A postás fiú és huga.
Kezdeté fél 8 órakor.
- NEPSZÍNHÁZ.**
Katalin.
Kezdeté fél 8 órakor.
- Főv. nyári színház**
A kereszt jelében.
Kezdeté fél 8 órakor.
- VIGSZÍNHÁZ.**
Órnagy ur.
Kezdeté fél 8 órakor.
- Városlig. nyári színház.**
Házasodjunk.
Kezdeté 7 órakor.

Íróasztalok, Könyvszekrények

mindenféle kivitelben és formában legolcsóbb áron kaphatók

Dudik Jánosnál BUDAPEST,

VII. kerület, Rózsa-utca 34. sz. alatt.
Árjegyűek 60 fillér beküldése ellenében küldetnek.

Kávé

- 1 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvétellel küld
- 1 kiló háztartási kávé . . . . . frt 1-15 1-20 1-30
- 1 kiló Cuba kiv. finom kávé . . . . . " 1-40 1-60 2-
- 1 kiló Mocca-kávé . . . . . " 1-40 1-60 2-
- 1 kiló Arany Jáva . . . . . " 1-40 1-60 2-
- 1 kiló igen finom pörkölt kávé . . . . . " 1-30 1-60 2-

Eisele-kávérak. BUDAPEST,

Nefelejts-utca 3-ik szám alatt

Minden gondot és fáradságot

Sárkány és Schütz

butorcéghez,
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt
a New-York kávéházzal szemben
fordulnak, a hol is mindenkor dusan felszerelt raktára található a minden fajta massív kivitelű butoroknak a legjutányosabb árakon irásbéli jótállás mellett.
Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget
Sárkány és Schütz
butorcég, kárpitosok és díszítők
Budapesten, VII., Erzsébet-körút 12. sz.
a New-York kávéházzal szemben.

Sanid labdacso
befecskendezés nélkül

A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál a legbiztosabb gyógyszer
férflaknál és nőknél
egvaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdacso tartalommal és használati utasítással 6 korona. — Vidékre 6 korona beküldés mellett bérmentve vagy utánvétellel.
Kapható a
"Magyar király" gyógyszertárban
Budapesten, Marokkói-utca 2.

Első hazai zongoragyár!

HEVESI BALAZS UTODA HARKAI M.

zongoragyáros, állami iskolák szállítója
ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyen bármely külföldi zongorákkal.
Budapest, Deák-tér 6. szám.
(Anker-udvar.)
Alapította ott 1800 ban.
Milleniumi nagy érremmel, kitünő jó és szép munkahataladás, jó ízlés, versenyképességért 1893 évi ipar-egyesületi ezüst-éremmel kitüntetve.
Elvállalok minden a szakmába vágó javítást hangolást és levágást.

Box Calf

borjubőr ma a világ legjobb és a legtartósabb bőre, nem kell víxelni, viseletben pedig szép és elegáns. Mertekül elegendő a lábunk papirosan való körülrajzolására. — Kizárólag saját készítmény fölöttlen jó állás. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Borjubőr sima, stapára való 3.20. Borjubőr betétes 3.—. Borjubőr bergsteiger, gavallér forma 3.20. Box-calf, bergsteiger, feltűtő elegáns 4.—. Divatos barna bagaria bergsteiger elegáns 4.—. Lakk, cugos v. bergsteiger 4.—. Női zerge cugos v. fűzős 3.—. Box-calf fűzős 3.50. Barna divatos fűzős v. gombos 3.50. Lakk, cugos v. fűzős 3.50. Gyermekcipők 3 évig 1.—.
Nem tetazót készséggel kicserélek.
Agular Ede
Budapest. VII. ker., Kerepesi-út 22. sz.
az Uránia-színházzal szemben.

MARSCHEK MIKSA
Optikus (avulót Váci-utca) most:
V., Belső-út 3. (Klotild palota.)
A „Polvárosi Kávéház” mellett.)
Jelmez és néprajzi fényképek (színes) nagy választékban
Színházi látsók 4 frittól feljebb. Vadász- és verseny-tűcsök 8 frittól feljebb. Semüvegek, orrszűrők és lorgnéttek 1 frittól feljebb. Legszilveszterek 4 frittól felj. Hőmérők 40 krtól felj.
Műszemek ós választékban, (námam minden fájdalom nélkül be is tételtek.)
Fényképező gépek 75 krtól, illetőleg 3 forinttól (nagyobb 6 forinttól) feljebb. Szerek napi árt.
Kirchner-fele cit-á-gitar és hegedő-húróv.

KÁVÉ
tartós vászonzsckóban
4 1/2 kiló Cuba-kávé frt 7.50
4 1/2 . Gyöngy-kávé, 7.50
Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

BUTOR
készpénzért vagy részlet-fizetésre legolcsóbban
Fuchs Bódog-nál kapható
BUDAPEST, VIII., József-körút 26.
Keres árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legjobb árban veszem forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, és eladok.
PRÜCKLER J.C.
BUDAPEST,
IV., Koronaherosg-utca 3. szám.

Eladás nagyban és kicsinyben
BUTOR-ELADÁS.
Dus választék szilárdgyártmányu asztalos és kárpitozott butorokban egyszerű és legdiszesebb kivitelben.
DÓSA KALMÁN asztalos és kárpitos, Epest, Erzsébet-tér 18. sz. I. emelet.
Eladás nagyban és kicsinyben!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fillérbe, vastagabb betűből 4 fillérbe kerül. Fővilágosítást ad a kiadó hivatal, ha a hirdetés alatt álló kis számot közli vele. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeggel beküldik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is könnyen oltér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Várház körút 8. s

BUTOROK

új, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

Magy. kir. államvasutak Igazgatósága. Másolat a 86963/1902 számhoz.

Hirdetmény.

Ezennel közzhírom tétetik, hogy a vasúti kocsiiban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával, azonnali készpénz fizetés mellett el lehet adni: Miskolc állomáson 1902. június 23-án d. u. 2 órakor, — Kolozsvár állomásom 1902. június 24-én d. u. 2 órakor, — Budapest nyugati állomásom 1902. június 28-án d. e. 9. órakor. — Budapest, 1902. május hó.

Az igazgatóság.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

A legnagyobb világhírű cipő-áruház

Budapesten

Agulár Dávid

Erzsébet-körút 6/c szám.

Ingyen féltalp v. sarok v. bármily javítás. Ingyen szines vagy feketebőrkenőcs vagy suvix. Tartósságáért irásilag jótállók.

Nem tetszés esetén a cipőt kicsérlem vagy a pénzt visszaadom.

Női-cipők:	Férfi-cipők:
Zerge, cugos v. fűzős ... 3-30	Borjubőr, cugos, sima v. belétes ... 3-30
Zerge, gombos, kesztyűszár ... 3-30	Vix-calf, fűzős v. belétes ... 3-20
Szervó, lakk v. keztyűbőr, fűzős ... 3-30	Föltűnő elegáns box-calf ... 4-20
Zerge v. szines kereszt-csattal ... 2-20	Pincércipő, alacsony sarok ... 1-20
Lestín, szivalaku cugos ... 2-60	Szögönyeknek urí v. női cugos ... 2-30

Gyár saját háromemeletes házamban, 80 lakóval, hol tőbb, mint 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyan küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék tőbb 100 dívtos ábrával bérmentve és ingyen.

A Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK

Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor G., Garay J., Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János, Vörösmarty Mihály munkái

csak a Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK gyűjteményében jelennek meg.

Senki más ez iszerint ki nem adhatja, mert kizárólagos kiadó joguk a

FRANKLIN TÁRSULATÉ.

Az 55 kötetes gyűjtemény ára 220 K. Az öt kötetből álló első sorozat megjelent.

Tartalma:

- Arany János munkái I. Sajtó alá rendezi Riedl Frigyes.
- Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezi Gyulai Pál.
- Tompa M. munkái I. Sajtó alá rendezi Lévy József.
- Garay János munkái Sajtó alá rendezi Ferenczy Zoltán.
- Csiky G. színművei. Sajtó alá rendezi Vadnai Károly.

E gyűjteményt kiegészíti, **Shakspeare összes színművei 6 kötetben,**

kiadja a **Kisfaludi-Társaság**, mely kötve 30 korona helyett 20 korona kedvezményes áron kapnak

a Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK megrendelői.

Havi részletfizetésre beszerezhetők.

Vigyázat a megrendelésnél, hogy a kínált gyűjteményben a fent felsorolt írók bennfoglaltak-e?

Vizsgai

jutalomkönyvek

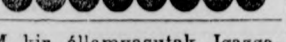
nagy választékban olcsó áron kaphatók

BARTA LAJOS

könyvkereskedése és *** antikváriumában

Lipót-körút 20.

Könyvjegyzék ingyen.

M. kir. államvasutak Igazgatósága. 95990/F. II. szám.

Tárgy: **Megszüntetett vonatoknak újból való forgalomba helyezése.**

A nagyszében — nagydísnódi vonalon a f. évi április hó 30-tól megszüntetett 9513 és 9816 sz. vegyesvonatok f. évi június hó 20-tól kezdve újból forgalomba helyeztetnek. A 9513 sz. vegyes vonat Nagy-Dísnódról délután 3 óra 21 perckor indul és Nagy-Szebenbe délután 3 óra 55 perckor érkezik; a 9816 sz. vegyesvonat pedig Nagy-Szebenből este 8 óra 25 perckor indul és Nagy-Dísnóra este 9 óra 13 perckor érkezik. Budapest, 1902. június 14.

Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

500 frtot

fizetnek annak, ki a **Bartilla fogvizet** használatát mellett, naponta 35 kr., valaha ismét fogfájást kap vagy szája büszlik. (Csomagolásért külön 10 kr.)

Bartilla-Winkler Ed.

Wien, 1911, Sommergasse 1. Főraktár **Budapesten: Török J. Király-utca 12. sz. Andrássy-ut 28., Dr. Egger, Váci-körút 17.** Csakis **Bartilla** fogvizet kérendő. Hamisítások bejelentése 100 jutalmaztatik.

GUMMI
és halhólyag-különlegességek,
valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan **Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, halhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Capotes americans 2, 3, 4, 5 frt tucatja, párisi szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Diana-öv, havibaj-kötetek 2 frt 50 kr., 3 frt 50 kr.**
Magyar Orvosi Múszertárban
Budapest, VII., Kerepesi-ut 32., a Rókus-kórházzal szemben.
Arjegyzék ingyen, zárt borítékban.
10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény.

Egyházi szerek,

lobogók, képek és könyvek legelőcsöbbsen kaphatók:

Szüls és társánál

Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Tusnád-fürdőn

kiadó nyolc tagas, szép szoba teljesen modern butor-zattal az **Ida villá**-ban. Egy szoba ára havonta 100-120 korona, egész évrádra 180-250 korona s lakással reggeli és uzsonna is kialakudható. Értekezhetni június közepéig Kasz Idánál Debrecenben (Kossuth utca 24), június 15. után ugyancsak a nevezettnél Tusnád-fürdőn Ida villa.

Fogak

2 frttől, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítettnek

Részletfizetésre is.

KOVÁCS J. fogműterme

Budapest, Károly-körút 9., II. em. 8. szám. (Gróf Hadik-palota.)

Található naponta reggel 9-től délután 5-ig

Mindenkinek ijesztője a szürke haj.
Számos szer lesz a szürke haj el-palástolására hatástalanul elhaszná-lva. Sok kísérlet után vegre sikerült **Huszár-féle**
Hajregenerator-ában egy hatásos szeret találni, mellyel megújítható a haj és szakáll a volt haj-szin, barna, fekete vagy szürke visszanyerhető anélkül, hogy a fejbőr és fehérméti bepiszkolódnék. 1 kis üveg 2 kor, nagy üveg 4 kor. 50 fillér.
Kapható Budapesten: **Török József** gyógyszerésznél Király-utca 12. sz., **Dr. Egger Nádor-gyógytárában**, Váci-körút 17. sz.

Rendkívül olcsó Szt.-Lőrinczi PORCELLÁN fest. GYÁR
Városi raktár: **Teréz-körút 32. szám.**
Finom festés. 6 szem. 26 drb.
Étkező készlet, finom — — frt 6.50
szegély — — — — — 8.50
rococo diszes festés, dus arany.: 10.50
12 személyre.
Étkező készlet, fin. fest. arany: frt 20.—
dus aranyozással — — — 28.—
Modern. Ujdonság! Elegáns.
Étkező barok ibolyavirág dus arany. 6 személyre — frt 14.—
ugyanaz 12 személyre — — — 30.—
remek étkező minden minta nélkül, finom porcellán, szép fazon, dus arany. 6. személyre „ 16.—
ugyanaz 12. személyre — — — 35.—
Elegáns, finom festés.
Tea-készlet, elegáns, 6 szem. frt 3.75
rococo diszes fest., dus aranyo-zással 6 személyre — — — 4.70
ugyanaz 12 személyre — — — 8.—
Kávé-készlet, finom, 6 szem. „ 3.75
6 személyre — — — — — 4.75
Mocca-készlet platauval — — — 6.50
Csiszolt fin. üvegkészlet 6 sze-mélyre „ 3.50
csillagvésett — — — — — 12.50
Függő-lámpák, majolika 5 frt-ól
35 cm. ernyő átmérő — — — 9.—
40 cm. „ — — — — — 15.—
Vidéki megrendelésnél kérjük a minta színezetét és virágját megnevezni.